

lek. med. Justyna Dąbrowska-Bień

Rozprawa na stopień naukowy doktora nauk medycznych

**Zastosowanie Skali Oceny Objawów
Niedrożności Nosa
jako nowego narzędzia do badania jakości
życia w procedurach rynologicznych**

Promotor

dr hab. n. med. mgr. zarz. Piotr H. Skarżyński prof. nadzw. IFPS

Streszczenie

Subiektywna ocena jakości życia jest istotnym aspektem zadowolenia pacjenta po przeprowadzeniu zabiegu operacyjnego i decydującym o jakości wyniku leczenia. Jest to szczególnie ważne w odniesieniu do operacji funkcjonalnych - korekcji przegrody nosa (septoplastyki), co do której lekarz może mieć wątpliwości jeżeli chodzi o określenie wskazań. U wielu pacjentów z niedrożnością nosa są wykonywane operacje korekcji przegrody nosowej mimo braku dowodów przyczynowo-skutkowych. Nie każde skrzywienie przegrody manifestuje się klinicznie i nie zawsze jest potrzebna interwencja rynchirurgiczna. Wyniki badań czynnościowych również nie przekładają się wprost na subiektywną ocenę drożności nosa przez pacjenta. Od kilkunastu lat na świecie zaczęto opracowywać i wprowadzać, również do rynologii, specyficzne kwestionariusze oceniające różne aspekty życia, na które mogą mieć wpływ choroby nosa i zatok obocznych.

Celem pracy była adaptacja i walidacja Skali Oceny Objawów Niedrożności Nosa (NOSE-POL) w populacji polskiej. Celem dodatkowym było omówienie badań nad jakością życia po zabiegach rynologicznych, ocena powikłań po operacji przegrody nosa i małżowin nosowych dolnych na bardzo dużej grupie pacjentów.

Materiał stanowili pacjenci (n=5690) po operacjach septoplastyki, septokonchoplastyki oraz pacjenci z objawami niedrożności nosa. Grupę kontrolną stanowili pacjenci bez dolegliwości (n=51).

Wyniki: Oceniono częstość i rodzaj powikłań po operacjach przegrody nosa i małżowin nosowych dolnych w zależności od przeprowadzonej procedury chirurgicznej. Powikłania wystąpiły u 193 pacjentów (3,42%) operowanych z powodu zaburzeń drożności nosa. Dokonano oceny jakości życia przy użyciu zwalidowanego w trakcie realizacji pracy kwestionariusza. Polska adaptacja Skali Oceny Objawów Niedrożności Nosa ma podobne właściwości psychometryczne co wersja oryginalna i jest użytecznym narzędziem do oceny blokady nosa i dolegliwości z tym związanych

Wnioski:

1. Skala Oceny Objawów Niedrożności Nosa jest pierwszym zaadaptowanym i zwalidowanym kwestionariuszem w języku polskim służącym do oceny jakości życia związanej z drożnością nosa po operacjach rynchirurgicznych.
2. Rekomenduje stosowanie Skali Oceny Objawów Niedrożności Nosa w praktyce klinicznej.
3. Analizując największy w dostępnym piśmiennictwie materiał kliniczny, dokonano szczegółowej oceny powikłań wskazując, że największe zagrożenie wiąże się z jednoczesnym wykonaniem operacji przegrody nosa i małżowin nosowych dolnych.

Summary:

Subjective assessment of quality of life is an important aspect of patient's satisfaction after surgical procedure and it has high impact on the outcome. It is true especially with regard to surgery of the nasal septum (septoplasty), because there is a lot of controversies regarding the indications. Many patients suffering from nasal obstruction undergo septoplasty, although there is a lack of evidence of cause and effect. Not every septal deviation manifests clinically and requires surgery. The outcomes of objective measures are not in accordance with the

severity of the obstruction perceived by the patient. Since many years patient recorded questionnaires are used across surgical specialties to estimate the impact of interventions or diseases themselves on patients' health related quality of life.

The purpose of this study is firstly, to discuss the quality of life research in rhinologic field, secondly, to present the results of validation and sociocultural adaptation of the Polish version of the NOSE questionnaire and finally, to assess complications after septoplasty and turbinoplasty.

The material consisted of 5690 patients after septoplasty and septoplasty combined with turbinoplasty, patients with symptomatic nasal obstruction and asymptomatic controls (n=51).

Results: Complications were analysed according to frequency and type of surgical procedure. The overall complication rate was 3,42% (n=193). The quality of life after septoplasty was assessed using the previously adapted and validated questionnaire. The Polish version of the NOSE scale has similar psychometric properties as the original tool and is helpful to assess the severity of nasal obstruction and its consequences.

Conclusions:

1. In Poland, the Nasal Obstruction Symptom Evaluation (NOSE-POL) Scale is the first adapted and validated questionnaire for assessing patient outcome following surgery for nasal obstruction in terms of quality of life.
2. I recommend its use and encourage other specialists to use this tool in clinical practice.
3. Having analysed complications after septoplasty and turbinoplasty on a large population, we conclude that performing these procedures at once we put a patient at larger risk.